

2023 Konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus

Tiivistelmä

Euroopan unionin turvapaikkaviraston konsolidoitu vuotuinen toimintakertomus vuodelta 2023

Kesäkuu 2024

Tiivistelmä

Teksti on laadittu kesäkuussa 2024

Euroopan unionin turvapaikkavirasto (EUAA) tai kukaan viraston puolesta toimiva henkilö ei ole vastuussa tämän julkaisun sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä.

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2024

FI PDF ISBN 978-92-9410-261-4 doi: 10.2847/522365 BZ-09-24-325-FI-N

© Euroopan unionin turvapaikkavirasto (EUAA), 2024

Kannen kuva/kuvitus: Moderni kolmiulotteinen aaltokäyrä ja abstrakti tausta. Laadukas paperi. Abstrakti sommittelu, sinikeltainen kuviointi, vektorikuva. Korkeakontrastinen keltainen ja sininen tausta, Aanand, © Adobe Stock, 2024, <https://stock.adobe.com/images/3d-modern-wave-curve-abstract-presentation-background-luxury-paper-cut-background-abstract-decoration-blue-yellow-pattern-vector-illustration-high-contrast-yellow-and-blue-corporate-background/732697953>.

Jäljentäminen on sallittua edellyttäen, että lähde mainitaan. Sellaisten valokuvien tai sellaisen muun materiaalin käyttöön tai jäljentämiseen, joihin turvapaikkavirastolla ei ole tekijänoikeutta, on pyydettävä lupa suoraan tekijänoikeuden haltijalta.

I. Vuosi pähkinäkuoressa

Vuonna 2023 jätettiin yli **1,1 miljoonaa kansainvälistä suojelua koskevaa hakemusta** 29 EU+ -maassa ⁽¹⁾. Määrässä on 18 prosenttia kasvua edelliseen vuoteen verrattuna, ja se on suurin sitten vuoden 2016 ⁽²⁾.

Lisäksi EU+-maat tekivät yli miljoona päätöstä tilapäisen suojelun myöntämisestä henkilöille, jotka pakenevat Venäjän hyökkäyssotaa Ukrainaa vastaan ⁽³⁾.

EUAA tehosti tilanteessa **operatiivista ja teknistä tukeaan** lähettämällä 1 038 kokoaikaisesti työskentelevää henkilöä 13 jäsenvaltioon (+19 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna).

Kuvio 1. EUAA:n operaatiot vuonna 2023

Absoluuttisesti mitattuna henkilöstön määrä kasvoi eniten Italiassa ja Kyproksella. Espanjassa, Belgiassa ja Alankomaissa resurssit puolestaan yli kaksinkertaistuivat.

Säännöllisesti päivittyvät tiedot kaikista EUAA:n maakohtaisista operaatioista löytyvät [viraston verkkosivuilta](#).

Koulutus oli edelleen keskeistä viraston EU+-maille antamassa tuessa, ja sen tavoitteena onkin kehittää ja vahvistaa tietämystä ja osaamista, jota tarvitaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanemiseksi samalla, kun parannetaan ja yhdenmukaistetaan kansallisia käytäntöjä.

EUAA koulutti vuonna 2023 lähes 1 000 tilaisuudessa yli 7 500 EU+-maiden viranomaisten virkamiestä, turvapaikkaviraston lähetettyä työntekijää ja kansalaisyhteiskunnan toimijaa.

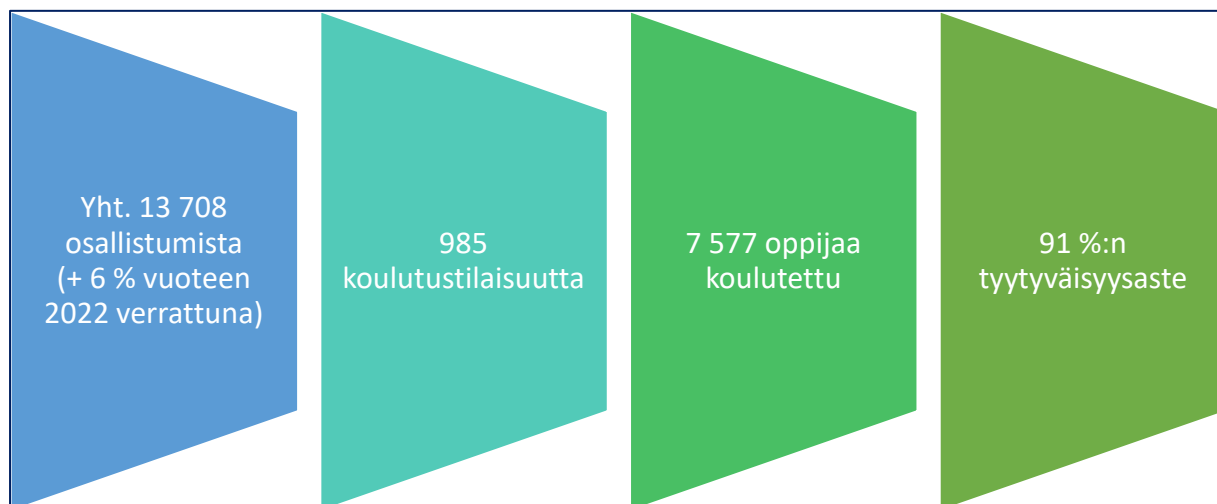
⁽¹⁾ EU:n jäsenvaltiot sekä Norja ja Sveitsi.

⁽²⁾ EUAA:n uusin raportti turvapaikkasuuntauksista 2023.

⁽³⁾ Eurostat [Päätökset tilapäisen suojelun myöntämisestä kansalaisuuden, iän ja sukupuolen mukaan – kuukausittaiset tiedot](#) (15. maaliskuuta 2024).

Kuvio 2. Koulutus EUAA:ssa vuonna 2023

Turvapaikka-asioita koskevan tietämyksen osalta heinäkuussa 2023 julkaistiin [EUAA:n vuotuinen turvapaikkarakortti](#). Sen verkkoversion uusien interaktiivisten toimintojen avulla pääsee helposti [kansallisen turvapaikka-asioiden kehitystä kuvaavan tietokannan](#) tietoihin.

Alkuperämaatietoja (COI) ja terveydentilaa

koskevia alkuperämaatietoja (MedCOI) koskevaa työtä tehostettiin, ja erityistä huomiota kiinnitettiin Afganistanin ja Ukrainan tilanteen seurantaan. EUAA perusti COI-neuvontapisteen, joka tukee operatiivista toimintaa etulinjan jäsenvaltioissa. Vaikka MedCOI-kyselyjen määrä kasvoi 20 prosenttia vuodesta 2022, käsiteltiin lähes kaikki yksittäisten jäsenvaltioiden tekemät kyselyt.

Lisäksi virasto saattoi vuonna 2023 päätökseen yhdessä EU+-maiden kanssa [Afganistania](#), [Somaliaa](#) ja [Syyriaa](#) koskevien **maakohtaisten ohjeiden** päivitykset.

EUAA vastasi **tilannetietoisuustuotteiden** kasvaneeseen kysyntään ja käsitteli viime vuodesta kaksinkertaistuneen määrän pyyntöjä. Se paransi myös vastaanottokapasiteettia ja muuttovirtoja koskevien tietojen seurantaa ja analysointia.

Jäsenvaltioiden välistä **käytännön yhteistyötä ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa** edistettiin työpajojen, opintokäyntien ja teknisten kokousten avulla. Tietojenvaihdon vaikutuksen maksimoimiseksi virasto laati tai päivitti yhteensä 23 opasta ja välinettä, jotka tukevat yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän täytäntöönpanoa käytännössä.

Lisäksi sidosryhmät saivat käyttöönsä turvapaikka-asioista tiedottamista koskevia käytännön välineitä ja suositeltuja menetelmiä äskettäin avatun portaalin [Let's speak asylum](#) kautta.

Miten alkuperämaatiidot ja maakohtaiset ohjeet eroavat toisistaan?

Alkuperämaatiidot viittaavat tiettyyn alkuperämaahan liittyviin **tietoihin**, kun maakohtaiset ohjeet ovat tilanteen **arviointia** sovellettavan kansainvälisen ja EU:n lainsäädännön näkökulmasta.

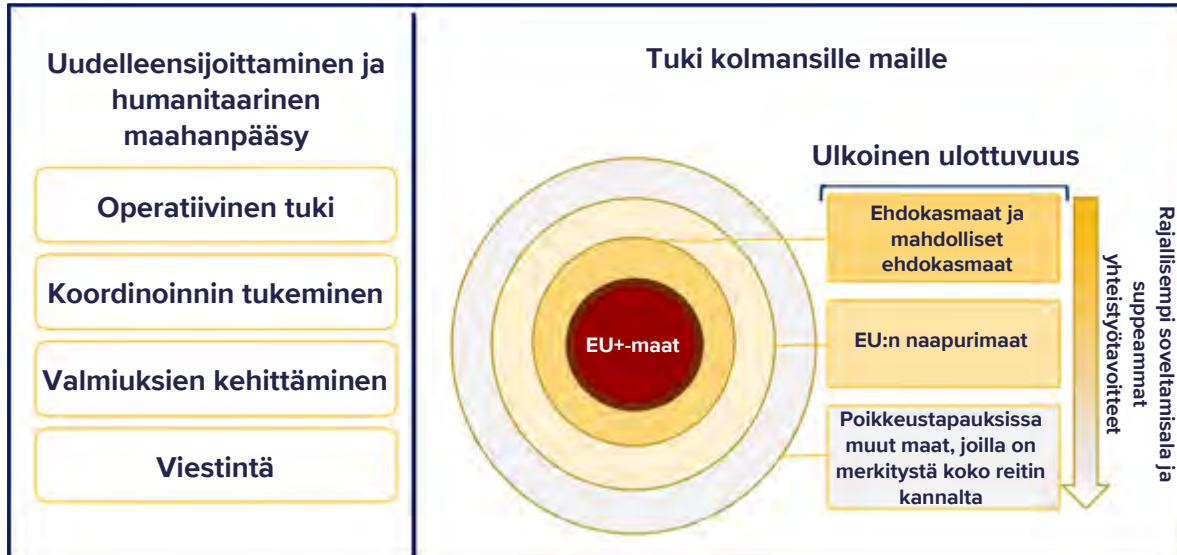
Alkuperämaatiidot ovat näin ollen tosiasiallinen perusta yhteisen analyysin muodossa tehtävälle arvioinnille.

Viraston osallistuminen Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän **ulkoiseen ulottuvuuteen** vahvistettiin uudelleen maaliskuussa, jolloin hyväksyttiin päivitetty ulkoisen yhteistyön strategia. Sen perustana on kaksi pilaria:

1. uudelleensijoittaminen ja humanitaarinen maahanpääsy
2. tuki kolmansille maille

Kaavio 3. EUAA:n ulkoisen yhteistyön strategian pilarit

Virasto jatkoi EU+-maiden **uudelleensijoittamisoperaatioiden** tukemista uudelleensijoittamisen tukivälineen kautta Turkissa. Avustetuista 1 100 henkilöstä suurin osa oli syyrialaisia, ja seuraavaksi eniten oli afganistanilaisia ja iranilaisia.

Tammikuussa 2023 EUAA:n turvapaikkavirasto otti vastaan **oikeus- ja sisäasioiden virastojen verkoston vuotuisen puheenjohtajuuden**. Monien muiden EUAA:n puheenjohtajavaltion loppuraportissa lueteltujen toimiensa lisäksi virasto toteutti verkoston ensimmäisen henkilöstövaihdon, jossa 59 työntekijää kuudesta virastosta lähetettiin tilapäisesti toiseen verkoston virastoon jakamaan tietoa ja asiantuntemusta.

EUAA:n vuoden 2023 työohjelma muodostui **41 vuotuisen tavoitteen** ympärille.

Taulukko1. Eteneminen vuotuisissa tavoitteissa toiminta-alueittain

Toiminnan alueet	Vuotuisten tavoitteiden tilanne					Yhteensä
	Tavoitteet saavutettu kokonaan	Tavoitteet lähes saavutettu	Tavoitteet saavutettu osittain	Tavoitteita ei ole saavutettu	-	
Operatiivinen ja tekninen apu	8	1	0	0	0	9
Operatiivinen tuki ja työkalut, operaatioiden suunnittelu, seuranta ja arviointi	2	0	1	0	0	3
Koulutus ja ammatillinen kehitys	7	0	0	1	0	8
Turvapaikka-asioita koskeva tietämys	6	2	2	0	0	10
Perusoikeuksien turvaaminen	1	0	0	0	0	1
Monialainen toiminta	4	1	1	3	1	10
Yhteensä	28	4	4	4	1	41

II. Talousarviota ja varainhoitoa koskevat tiedot

EUAA:n talousarvio vuodelle 2023 oli 19. joulukuuta 2022 yhtenäisen ohjelma-asiakirjan 2023–2025 muutoksen 1 mukaisesti 180,1 miljoonaa euroa maksusitoumus- ja maksumäärärahoina.

Hallintoneuvoston 25. syyskuuta 2023 hyväksymän talousarviomuutoksen seurauksena viraston vuoden 2023 talousarviota supistettiin **165 135 127 euroon maksusitoumusmäärärahojen osalta ja 170 135 127 euroon maksumäärärahojen osalta.**

Määrä koskee ainoastaan EU:n talousarviosta saatuja varoja. Talousarvio ei sisällä muista lähteistä saatavia lisätuloja, joita ei voitu täysin laskea muutoksen hyväksymishetkellä, minkä vuoksi EUAA:n talousarviossa käytettiin p.m.-merkintää⁽⁴⁾.

Viraston tulojen muodostuminen:

- tuki EU:n talousarviosta
- Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden eli Islannin, Liechtensteinin, Norjan ja Sveitsin maksusuudet ja niille kertyneet korot
- varat, jotka on myönnetty komission kanssa allekirjoitettujen kahden rahoitusosuussopimuksen nojalla
- korkotulot Tšekin ja Tanskan vuonna 2022 suorittamista rahoitusosuuksista.

Taulukko 2. Vuoden 2023 tulot rahoituslähteittäin, lukuun ottamatta edellisiltä vuosilta siirrettyjä määriä (luvut pyöristetään seuraavaan täyteen numeroon).

Osasto	Rahoituslähde	Tulot talousarviossa (€)	Tulot p.m:n määrittämisen jälkeen (€)	Saadut tulot (€)	Jäljellä oleva määrä (€)
2	Tuki EU:n talousarviosta	170 135 127	170 135 127	170 135 127	0
3	Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden rahoitusosuudet (korkoineen)	p.m.	15 089 751	15 089 751	0
4	Muut maksusuudet (korkoineen)	p.m.	2 071 144	2 071 144	0
5	Muut tulot / varojen takaisinperintä, korkotulot	p.m.	320 460	291 210	29 250
Tulot yhteensä		170 135 127	187 616 482	187 587 232	29 250

Virasto käytti vuonna 2023 97 prosenttia maksusitoumusmäärärahoista ja 93 prosenttia EU:n tuesta peräisin olevista maksumäärärahoista.

⁽⁴⁾ P.m. eli *pro memoria* tarkoittaa, että talousarvioon voidaan osoittaa tietty summa, vaikka sen suuruus ja varmuus sen saamisesta on epävarmaa.

III. Henkilöresurssit, sisäinen valvonta ja arvioinnit

Henkilöresurssit

Vuonna 2023 EUAA:n **henkilöstösääntöjen alaisen henkilöstön** ⁽⁵⁾ määrä pysyi ennallaan (505) huolimatta operatiivisen tuen ja muiden tehtävien kasvaneista vaatimuksista. Lisähenkilöstö käsitti 17 hankkeisiin liittyvää sopimussuhteisen toimihenkilön tointa sekä 90 operatiivista lyhytaikaista sopimussuhteisen toimihenkilön tointa, jotka myönnettiin virastolle tilapäisesti Venäjän Ukrainan vastaisen hyökkäyssodan perusteella.

Rekrytointisuunnitelman yhteensä 612 toimesta 542 (88,6 prosenttia) oli täytetty vuoden 2023 loppuun mennessä.

Virasto hyväksyi joulukuussa 2023 **henkilöstöstrategiansa**, jolla on kolme päätavoitetta:

- houkutella palvelukseen lahjakkaita henkilöitä
- johtaa, kehittää ja tukea henkilöstöä
- edistää myönteistä työympäristöä ja henkilöstön hyvinvointia.

Strategian täytäntöönpaneva toimintasuunnitelma kattaa edellä mainitut kolme tavoitetta ja vuodet 2023–2028.

Sisäinen valvonta

Virasto arvioi vuonna 2023 sisäisen valvontansa 17 periaatetta joko täysin tehokkaiksi (7) tai tehokkaiksi (10).

Sisäisen valvonnan periaatteista saatujen tulosten analyysin perusteella pääteltiin, että kaikki EUAA:n sisäisen valvonnan osatekijät ovat vaikuttavia tai täysin vaikuttavia. Ne toimivat tarkoitetulla tavalla, ja tarvittavilla parannuksilla korjataan kohtalaisia tai vähäisiä puutteita.

Tietoa sisäisen valvonnan puutteista ja niihin liittyvistä korjaavista toimista on [EUAA:n verkkosivustolla](#).

Arvioinnit

Turvapaikkavirasto tekee ohjelmista ja toimista, joihin liittyy merkittäviä menoja, sisäisiä tai ulkoisia väli- ja jälkiarviointeja. Vuonna 2023 EUAA sai päätökseen kymmenen arviointia. Vuoden lopussa oli meneillään yhdeksän lisäarviointia.

EUAA osallistui vuoden 2023 aikana 107 parannustoimeen, jotka perustuivat 27 arviointiin.

Yksityiskohtainen raportti edellä mainittujen toteutettavien toimien vaiheesta on [viraston verkkosivulla](#).

⁽⁵⁾ Henkilöstösääntöjen alainen henkilöstö tarkoittaa henkilöstöä, jonka virasto palkkaa Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja unionin muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen mukaisesti.

